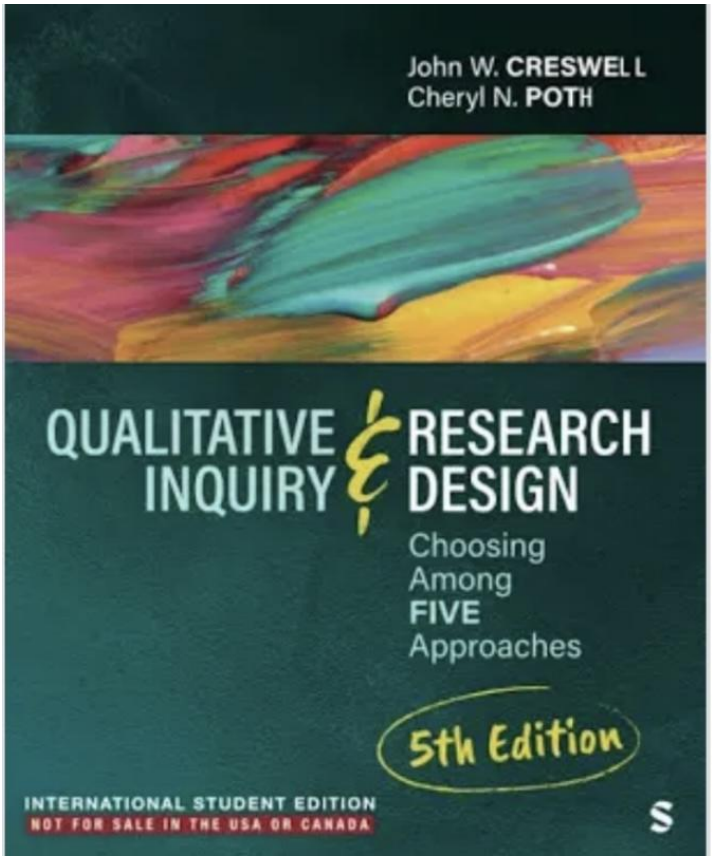
แนะนำหนังสือ

Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches (5th ed.)
การวิจัยเชิงคุณภาพและการออกแบบการวิจัย: ทางเลือกห้ารูปแบบ (พิมพ์ครั้งที่ห้า)

จำเนียร จวงตระกูล[1] และพรรษวรรณ สุขสมวัฒน์[2]
Jamnean Joungtrakul[1] and Patsawan Suksomwat[2]
[1]กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
[1]Kalasin University
[2]Assistant Professor, Faculty of Management Science, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
E-mail: professordrjj@gmail.com

Received: March 20, 2026; Accepted: March 22, 2026

ข้อมูลของหนังสือ: John, W. Creswell and Cheryl, N. Poth. (2024). *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Approaches*. SAGE Publications

บทนำ

หนังสือ *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches (5th ed.)* หรือในชื่อภาษาไทยว่า *การวิจัยเชิงคุณภาพและการออกแบบการวิจัย: ทางเลือกห้ารูปแบบ (พิมพ์ครั้งที่ห้า)* เขียนโดย John W. Creswell และ Cheryl N. Poth ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2024 โดยสำนักพิมพ์ SAGE ถือเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในแวดวงการวิจัยเชิงคุณภาพระดับนานาชาติ หนังสือเล่มนี้ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจากฉบับก่อนหน้า เพื่อสะท้อนพลวัตขององค์ความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคม วัฒนธรรม และวิชาการร่วมสมัย บทนำของหนังสือมุ่งวางกรอบความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของการวิจัยเชิงคุณภาพในฐานะกระบวนการแสวงหาความหมาย ความเข้าใจเชิงลึก และการตีความประสบการณ์ของมนุษย์ โดยเน้นความสำคัญของจุดยืนเชิงญาณวิทยา อภิปรัชญา และจริยธรรมของนักวิจัย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการออกแบบการวิจัยที่มีความเข้มแข็งและน่าเชื่อถือ

สาระสำคัญของหนังสือ

ครอบคลุมการอธิบายและเปรียบเทียบแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพหลักห้ารูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงบรรยาย ปรากฏการณ์วิทยา การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณนา การวิจัยเชิงทฤษฎีฐานราก การวิจัยเชิงกรณีศึกษา และการวิจัยเชิงบรรยายเรื่องเล่า ผู้เขียนนำเสนอทั้งรากฐานทางทฤษฎี พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สมมติฐานเชิงปรัชญา ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตลอดจนรูปแบบการเขียนรายงานผลการ วิจัยของแต่ละแนวทางอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ หนังสือยังให้ความสำคัญกับการออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพในภาพรวม ตั้งแต่การกำหนดปัญหาวิจัย การทบทวนวรรณกรรม การเลือกผู้ให้ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ไปจนถึงการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย โดยเชื่อมโยงทุกขั้นตอนเข้ากับจุดยืนของนักวิจัยและบริบททางสังคมที่การวิจัยนั้นตั้งอยู่

ประเด็นที่มีคุณค่าโดดเด่นที่สุดของหนังสือ

คุณค่าโดดเด่นที่สุดของหนังสือเล่มนี้คือความสามารถในการบูรณาการทฤษฎีและการปฏิบัติอย่างลุ่มลึก ผู้เขียนไม่เพียงนำเสนอกรอบแนวคิดเชิงนามธรรม แต่ยังอธิบายผ่านตัวอย่างงานวิจัยจริง กรณีศึกษา และคำอธิบายเชิงวิพากษ์ที่ช่วยให้นักวิจัยสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางการวิจัยที่เหมาะสมกับคำถามวิจัยและบริบทของตนเองได้อย่างมีเหตุผล หนังสือยังสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของการวิจัยเชิงคุณภาพในยุคปัจจุบัน เช่น การยอมรับความหลากหลายของเสียงผู้ให้ข้อมูล การตระหนักถึงอำนาจและความสัมพันธ์เชิงอำนาจในกระบวนการวิจัย รวมถึงการเน้นจริยธรรมและความรับผิดชอบทางสังคมของนักวิจัย ซึ่งล้วนเป็นประเด็นร่วมสมัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

ผลกระทบต่อประเทศไทย

ในบริบทของประเทศไทย หนังสือเล่มนี้มีศักยภาพในการสร้างผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนางานวิจัยเชิงคุณภาพในสาขาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ การศึกษา สาธารณสุข หรือการบริหารจัดการ แนวคิดและกรอบการออกแบบการวิจัยที่ผู้เขียนนำเสนอสามารถช่วยยกระดับมาตรฐานของงานวิจัยเชิงคุณภาพในประเทศไทยให้มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันก็เปิดพื้นที่ให้นักวิจัยไทยสามารถประยุกต์ใช้แนวทางเหล่านี้กับบริบททางวัฒนธรรม ภาษา และโครงสร้างทางสังคมของไทยได้อย่าง

ยืดหยุ่น หนังสือยังช่วยลดความสับสนที่มักเกิดขึ้นในการเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และส่งเสริมการผลิตองค์ความรู้ที่มีความลุ่มลึกและสะท้อนเสียงของกลุ่มคนที่หลากหลายในสังคมไทย

คุณค่าทางวิชาการของหนังสือ

ในเชิงคุณค่าทางวิชาการ หนังสือเล่มนี้มีนัยสำคัญต่อการพัฒนาทฤษฎีและกรอบคิดด้านการวิจัยเชิงคุณภาพอย่างชัดเจน ผู้เขียนนำเสนอการเชื่อมโยงระหว่างปรัชญาการวิจัย ทฤษฎีทางสังคม และการออกแบบการวิจัยอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างระดับนามธรรมของทฤษฎีกับระดับการปฏิบัติของระเบียบวิธีได้อย่างลึกซึ้ง หนังสือยังสนับสนุนแนวคิดว่าการวิจัยเชิงคุณภาพไม่ใช่เพียงชุดของเทคนิค แต่เป็นกระบวนการสร้างความรู้ที่มีพื้นฐานทางปรัชญาและจริยธรรม ซึ่งช่วยขยายกรอบการอภิปรายทางทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ความจริง และความหมายในงานวิจัยร่วมสมัย

คุณค่าทางด้านการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ

ในด้านการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ หนังสือเล่มนี้ทำหน้าที่เสมือนคู่มือเชิงลึกสำหรับนักวิจัยตั้งแต่ระดับบัณฑิตศึกษาจนถึงนักวิจัยมืออาชีพ การอธิบายขั้นตอนการออกแบบและดำเนินการวิจัยอย่างละเอียดช่วยให้นักวิจัยสามารถวางแผนและดำเนินงานวิจัยได้อย่างเป็นระบบ ลดความคลาดเคลื่อนเชิงระเบียบวิธี และเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย แนวทางการเขียนรายงานและการนำเสนอผลการวิจัยที่ผู้เขียนนำเสนอ ยังช่วยให้งานวิจัยเชิงคุณภาพสามารถสื่อสารกับผู้อ่านทั้งในและนอกแวดวงวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้

ผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้มีความหลากหลาย ตั้งแต่นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ ไปจนถึงผู้ปฏิบัติงานในองค์กรที่ต้องใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจปัญหาทางสังคมและพัฒนาแนวทางการแก้ไขอย่างยั่งยืน หนังสือช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเชิงวิพากษ์ที่จำเป็นต่อการทำวิจัยเชิงคุณภาพในระดับสูง และยังส่งเสริมทัศนคติของการเรียนรู้ตลอดชีวิตในฐานะนักวิจัย

บทสรุป

หนังสือ Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches (5th ed.) ของ John and Poth [1] เป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าอย่างยิ่งทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ หนังสือไม่เพียงทำหน้าที่เป็นตำราหลักด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ แต่ยังเป็นพื้นที่ทางปัญญาที่กระตุ้นให้นักวิจัยตั้งคำถาม ทบทวนจุดยืนของตนเอง และพัฒนางานวิจัยที่มีความหมายต่อสังคม ในบริบทของประเทศไทย หนังสือเล่มนี้สามารถเป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพและความลุ่มลึกของงานวิจัยเชิงคุณภาพ และมีส่วนในการสร้างองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความซับซ้อนของสังคมไทยและโลกในศตวรรษที่ยี่สิบเอ็ด

เอกสารอ้างอิง

[1] Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2024). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (5th ed.). SAGE.